

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Artykuł:

Jeszcze w sprawie obcych kapitałów w gospodarstwie Wielkopolski

Źródło:

Gospodarka Zachodnia Rok 2 1938, strony 252-253, 255

Artykuł zdigitalizowany i udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu
pt. „Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki
Wielkopolski 1919-39« H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

SPÓŁKI AKCYJNE

BANK CUKROWNICTWA S. A. W POZNANIU

W dniu 9 bm. odbyło się w Poznaniu doroczne Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów Banku Cukrownictwa, któremu przewodniczył W-Prezes Rady Nadzorczej, p. Stanisław Karłowski.

Sprawozdanie z działalności Banku i z zamknięcia rachunków za rok 1937 złożył Prezes Zarządu, Naczelny Dyrektor Władysław Demby. Po omówieniu sytuacji gospodarczej kraju Prezes Demby szczegółowo zanalizował bilans roczny, zwracając uwagę na dalszy wzrost operacyj tak finansowych jak i towarowych Banku.

Zapoczątkowane już w zeszłym roku finansowanie kampanii cukrowniczej głównie ze środków uzyskanych na rynku krajowym, zostało w roku sprawozdawczym jeszcze bardziej rozszerzone, mimo to jednak Bank utrzymywał nadal — aczkolwiek w mniejszych niż w latach poprzednich rozmiarach — kontakt z rynkiem finansowym angielskim i francuskim.

Rok sprawozdawczy przyniósł dalszy przyrost kapitałów obcych (na rachunkach bieżących i wkładach), które na koniec roku osiągnęły cyfrę zgórą zł 32 000 000.—.

Sprzedaż cukru na rynku krajowym kształtowała się pomyślnie. W okresie tym sprzedano w zaokrągleniu o 28 000 ton więcej niż w roku poprzednim. Sprzedaż cukru na rynku wewnętrznym w cyfrach absolutnych przewyższa wyniki uzyskane w najlepszym dotychczas roku 1929; a chociaż przy uwzględnieniu przyrostu ludności w tym okresie spożycie na głowę ludności w roku 1937 nie doszło jeszcze do norm roku 1929, to jednak są wszelkie widoki, że rok 1938, wykazujący dalszy przyrost spożycia, i tę różnicę w całości wyrówna.

Sprzedaż eksportowa dała w zasadzie rezultaty mniejsze niż w roku ubiegłym. Ogółem sprzedano circa 45 000 ton, przy czym głównymi odbiorcami były Finlandia i Wielka Brytania, dokąd sprzedano łącznie 76% całego eksportu, pozostałe zaś ilości ułożone w szesnastu różnych krajach. Ceny osiągnięte za cukier eksportowy były nieco lepsze niż w roku zeszłym, wahając się w granicach około 6 sh za cwt.

Znaczny wzrost obrotów wykazywały wydziały komisowo-towarowe Banku w zakresie sprzedaży nawozów sztucznych, wyśrodków buraczanych, melasu, węgla i koksów oraz produktów chemicznych i worków.

Bilans Banku zamyka się sumą zł 122 139 055.—; czysty zysk do podziału wynosi zł 1 813 828,20. Z zysku tego po udotowaniu ustawowych rezerw i statutowej tantiemy dla Rady Nadzorczej wydzielono 6%owa dywidenda, przenosząc resztę niepodzielnego zysku zł 427 600 na rok następny.

W uzupełniających wyborach do Rady Nadzorczej Walne Zgromadzenie powołało ponownie ustępujących członków, mianowicie: pp. Prezesa Mieczysława Broniewskiego, Prezesa Mieczysława Chłapowskiego, Posła Jana Hołyńskiego, Prezesa Dobrogosta Lossowa, Dyrektora Antoniego Makowieckiego, Prezesa Edwarda Natanson, Dyrektora Czesława Nowakowskiego, Prezesa Ludwika Pannenkę i Szambelana Stanisława Turno. (az).

SPÓŁKA OSADNICZA S. A. W POZNANIU

W dniu 24 maja rb. odbyło się walne zebranie Spółki Osadniczej pod przewodnictwem p. A. Smieckiego, Dyr J. Słomiński składając sprawozdanie z działalności Spółki podniósł, iż w dziale parcelacji wiejskiej przewłaszczone 64 nabywcom obszar wartości cen sprzedaży 328 338 zł. Co do pozostałej reszty przeznaczonych na parcelację majątków, Spółka pracuje nad uporządkowaniem ksiąg gruntowych, aby udzielić nabywcom przewłaszczeń bez obciążeń hipotecznych. Zaznaczyć należy, iż Spółka uzyskała do parcelacji dwa majątki o łącznym obszarze 420 ha. W dziale parcelacji miejskiej, popyt na działki budowlane był nikły. Spółka sprzedała na terenie Poznania 40 parcel, na których wzniesiono w roku 1937 16 domów. Posiadane przez Spółkę tereny parcelacyjne przedstawiają łączną wartość 711 327.— zł. Bilans wykazuje zysk 12 737.— zł, z którego wydzielono 3% dywidendy. Po zatwierdzeniu sprawozdania, bilansu wraz z rachunkiem zysków i strat uchwalono władzom Spółki pokwitowanie. Ograniczwszy ilość członków Rady Nadzorczej do pięciu w miejsce zmarłego Hr. Mielżyńskiego i ustępującego dra Całosińskiego wybrano dra Ł. Szatkowskiego. Zarząd stanowi dyr Jan Słomiński. (az)

H. CEGIELSKI S. A. W POZNANIU

W dniu 21 bm. odbyło się Walne Zgromadzenie Sp. Akc. H. Cegielski pod przewodnictwem Adolfa Hr. Bnińskiego. Sprawozdanie z działalności złożył dyr dr inż. Adam Kreglewski, podnosząc, iż rok 1937 wykazał znaczne zwiększenie obrotów, wyrażające się łączną sumą 28 183 829.— zł. Po wykonaniu odpisów amortyzacyjnych, koniecznych odpisów na dłużnikach, mimo budowy i uruchomienia fabryki obrabiarek w Rzeszowie Spółka zdolała wygospodarować czysty zysk w kwocie 76 523.— zł. W dziale parowozowym Zakłady wykonały 6 parowozów ciężarowych dla Ministerstwa Komunikacji. W roku 1938 zostanie wykonanych jeszcze co najmniej 16 parowozów. W dziale wagonowym wyprodukowano 10 wagonów osobowych, trzy wagony motorowe, trzy wagony doczepne dla węzła warszawskiego oraz 10 tramwajowych wagonów dla Poznańskiej Kolei Elektrycznej. Na rok 1938 Zakłady mają do wykonania dalszych 5 wagonów doczepnych, 25 wagonów osobowych 3 kl. oraz 10 wagonów motorowych. W dziale kotłów parowych wykonano 10 dużych agregatów kotłowych. W uruchomionej w ostatnich miesiącach ub. roku fabryce w Rzeszowie przystąpiono do produkcji obrabiarek, jak: rewolwerówek, automatów i wiertarek promieniowych. W innych działach produkcji stwierdzić należy także ożywienie i powiększenie obrotów oraz portfeli zamówień prócz działu maszyn rolniczych, który nie wykazał ożywienia. Zbyt znajdują tylko maszyny mniejsze, natomiast w maszynach większych panuje zupełny spokój. Łączny portfel zamówień na rok 1938 przekracza sumę 40 milj. złotych. Na podkreślenie zasługuje, iż mimo wykonania inwestycji i zwiększonych obrotów koszty Spółki na procenty i dyskont nie tylko nie wzrosły, lecz zmalały.

Sprawozdania, bilans oraz rachunek strat i zysków przyjęto do zatwierdzającej wiadomości. Z wykazanego czystego zysku postanowiono pokryć straty zeszłoroczne a resztę przenieść na rok następny. Po udzieleniu pokwitowania władzom Spółki ustępujących z Rady Nadzorczej pp. L. Greinera, W. Broniewskiego, K. Zychlińskiego, W. Maréchała i Fr. Peetersa wybrano ponownie. Poza tym powołano do Rady Nadzorczej dra Legisa i dra Lisiewicza, podnosząc jej liczbę z 11 na 12 członków.

Po załatwieniu wewnętrznych spraw organizacyjnych zebranie zamknięto. Zarząd Spółki spoczywa w rękach dra inż. Adama Kreglewskiego, dyr Erwina Więckowskiego, dyr inż. B. Suchowiaka i J. Ligezy-Stamirowskiego. (az)

JESZCZE W SPRAWIE

OBCYCH KAPITAŁÓW W GOSPODARSTWIE WIELKOPOLSKIM

W Nr 21 zamieściliśmy artykuł na temat udziału kapitałów obcych w życiu gospodarczym Wielkopolski i Pomorza. M. in. pisaliśmy, że w przemyśle młynarskim kapitał niemiecki partycypuje w wysokości ca 50%. Ponieważ w związku z tym otrzymaliśmy szereg zapytań, przeto dla ścisłości wyjaśniamy, że dane jakimi operowaliśmy, sięgały roku 1933, o czym zresztą na początku artykułu nadmieniliśmy. Poza tym wyjaśniamy, że owe 50% odnosi się do grupy młynarstwa handlowego, skoncentrowanego w spółkach akcyjnych, co również wynikało z tenoru artykułu. Jeżeli bowiem chodzi o ogół przemysłu młynarskiego, przypuszczać należy, że odsetek kapitałów niemieckich jest w nim mniejszy.

Wreszcie nadmienić pragniemy, że od 1933 r. sytuacja uległa w przemyśle młynarskim pewnym zmianom. W związku ze znacznym zmniejszeniem się rentowności młynarstwa, część kapitałów niemieckich wycofała się z niego w latach ostatnich. W jakiej mierze, trudno w tej chwili określić. W tej dziedzinie prowadzimy szczegółowe badania, których wynikami nie omisszamy podzielić się z czytelnikami we właściwym czasie.

BANK ZWIĄZKU SPÓŁEK ZAROBKOWYCH S. A. W POZNANIU

W dniu 24 bm. odbyło się Walne Zgromadzenie akcjonariuszów Banku Związku Spółek Zarobkowych S. A. w Poznaniu pod przewodnictwem Prezesa Rady Nadzorczej b. min. W. Stanisławskiego. Sprawozdanie z działalności Banku złożył Prezes Zarządu dyr. W. Broniewski, podnosząc, iż na tle ogólnej zwykłej koniunktury operacje Banku wykazały w roku 1937 zwykły rozwój we wszystkich działach. Obroty ogólne wzrosły do 4,1 miliardów złotych, czyli o 17%. Przyrost wkładów był bardzo poważny; ogólna suma wkładów zwiększyła się z 62,2 do 79,2 milionów złotych. Przyrost wynosił więc 17 milionów złotych czyli 27%, podczas gdy wzrost wkładów w całej bankowości polskiej wynosił ca 15—17%. Świadczy to najlepiej o całkowitym powrocie zaufania do Banku, który w oparciu o współpracę z handlem, przemysłem i rzemiosłem całej Polski w szybkim tempie zdobywa właściwą pozycję w bankowości polskiej. Równoległe do wzrostu wkładów rozszerzono działalność kredytową, która zwiększyła się o 16 768 000 złotych. Na szczególną uwagę zasługuje tak doniosła dla stanu średniego działalności kredytowa Banku w kierunku akcji przesiedleńczej oraz rozprowadzania kredytów dla kupiectwa i rzemiosła przy utrzymaniu i pogłębieniu współpracy ze spółdzielniami kredytowymi o przeważnym charakterze klientów miejskiej. Kredyty te osiągnęły w roku ubiegłym sumę 5 610 000,— złotych. Po dokonaniu normalnych odpisów bilans zamyka się nadwyżką w sumie 408 640,— zł.

Po przyjęciu do zatwierdzającej wiadomości sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat przeprowadzono nad sprawozdaniami dyskusję. Oświetlano w niej wyczerpująco stosunek Banku Związku do spółdzielczości, omawiano stosowaną przez Bank politykę kredytową oraz charakteryzowano kompleks warunków, w jakich Instytucja pracuje. Wiązano przy tym przyszłe drogi rozwoju życia gospodarczego Wielkopolski z dalszym rozwojem działalności Banku. Ze strony jego władz silnie podkreślono, że obok rozrastających się operacji z kupiectwem, rzemiosłem i średnim przemysłem, dążeniem Banku będzie pogłębianie stosunków kredytowych ze spółdzielczością kredytową — miejską. Znalazło to swój wyraz w uchwale o przeznaczeniu 100 000,— zł na potaniecie kredytów rozprowadzanych dla rzemiosła, kupiectwa i średniego przemysłu za pośrednictwem spółdzielni. Nadwyżkę bilansową przelano odpowiednio na kapitał zapasowy, rezerwę podatkową i specjalną, a resztę przeniesiono na rok następny.

Po udzieleniu pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej ustępujących z Rady Nadzorczej pp.: Dra W. Seydlitz, St. Barcińskiego i Dra A. Zółtowskiego wybrano ponownie; poza tym powołano do Rady ustępujących członków Zarządu pp.: A. Legisa i E. Łopuszańskiego.

Zarząd Banku Związku spoczywa w rękach dyr. Witolda Broniewskiego i dyr. Mikołaja Przesmyckiego. (az)

BANK KWILECKI, POTOCKI S. A. W POZNANIU

Roczne Walne Zebranie Akcjonariuszów Banku Kwilecki, Potocki i Ska Sp. Akc. w Poznaniu odbyło się 27 maja rb. pod przewodnictwem prezesa Rady, p. Jana Lipskiego z Lewkowa. Z obszernego sprawozdania zarządu za ubiegły rok gospodarczy — 67 od założenia instytucji — wynika, że przedsiębiorstwo to pomimo niezawsze sprzyjających mu okoliczności nie tylko utrzymało działalność swoją na dotychczasowym poziomie, ale pod jednym względem nawet obroty swoje pomnożyło, i to zarówno w dziale handlowym, jak i w dziale bankowym. Tak na przykład był udział przedsiębiorstwa w eksporcie zbóż pomimo trudności, na jakie eksport wogóle natrafiał w roku ubiegłym, stosunkowo znaczny. W dziale bankowym zaś wzmocniło się bardzo poważnie ogólne pogotowie bankowe na skutek wzrostu płynności rynku pieniężnego w całym kraju. Bilans zamyka się sumą 25 486 143 zł. Obrachunek zysków i strat zaś sumą 1 406 693,32 zł. — Ogólny wynik działalności Banku uważać można za zadowalający, dał bowiem ogólnego zysku 168 300,— zł. Po dokonaniu jednak odpowiednich odpisów instytucja wykazuje czystego zysku 6 811,89 zł.

Akcjonariusze zatwierdzili sprawozdanie, bilans i obrachunek zysków i strat, udzielając władzom Spółki pokwitowania. Wykazany zaś zysk bilansowy uchwalono przenieść na rok następny.

Ustępujących z Rady pp. St. Gutschego, mec. B. Langowskiego i inż. K. Putza wybrano ponownie. — Zarząd spoczywa w rękach pp. St. Waszyńskiego, Z. Kierskiego i dr Fr. Kręckiego. (az)

C. HARTWIG S. A. W POZNANIU

W dniu 28 maja rb. odbyło się walne zgromadzenie akcjonariuszów C. Hartwig S. A. w Poznaniu, pod przewodnictwem prezesa Rady Nadzorczej E. Łopuszańskiego. Sprawozdanie z działalności Spółki złożył dyr. Weber, wskazując na ożywienie interesów przedsiębiorstwa, co pozostaje w ścisłym związku z poprawą życia gospodarczego. Oddziały w Bydgoszczy, Gdyni, Katowicach, Krakowie i Lwowie, Poznaniu, Warszawie, Wilnie i Zbąszyniu wykazują na ogół lepsze rezultaty niż w roku 1936. Stąd też ruch towarowy Spółki wzrósł o ca 42 tys. ton do 197 500 ton. Szczególną ruchliwość wykazuje oddział w Gdyni, czego wyrazem jest wzrost załadowanego przezeń tonażu o ca 200% w stosunku do roku poprzedniego. Równoległe do wzrostu tonażu nastąpił wzrost wpływów z ekspedycji i to o 407 tys. zł., sięgając sumy 1 620 500 zł. Na uwagę zasługuje rozbudowa przez Spółkę przewozów samochodowych na liniach dalekobieżnych oraz uzyskanie wyłączności w obsłudze Targów Wschodnich we Lwowie. Zwiększone wpływy pozwoliły na wydatne powiększenie taboru zmotoryzowanego oraz na przeprowadzenie pełnej amortyzacji obiektów majątkowych. Bilans zamyka się kwotą 4 349 tys. zł, rachunek zysków i strat sumą 1 906 933 zł, wykazując czysty zysk w kwocie 8 313 zł.

Po zatwierdzeniu sprawozdania, bilansu wraz z rachunkiem zysków i strat udzielono władzom Spółki pokwitowania. W miejsce p. K. Karpińskiego wybrano do Rady Nadzorczej p. Leona Domańskiego. Zarząd Spółki spoczywa w rękach dyr. Bolesława Webera i dyr. Konstantego Bolkowskiego. (az)

**BANK ZWIĄZKU
SPÓŁEK
ZAROBKOWYCH**
CENTRALA: POZNAŃ
TEL. 4231-4301-4034

ODDZIAŁY

WARSZAWA	TEL. 54700
ŁÓDŹ	19610
KRAKÓW	11530
LWÓW	360
WILNO	283
KATOWICE	33987
BYDGOSZCZ	1230
TORUŃ	1654
GRUDZIĄDZ	1175
LUBLIN	2370
SOSNOWIEC	225
PIOTRKÓW	1008
KIELCE	1593
GDĄSK	26733

	zł	gr	zł	gr		zł	gr	zł	gr
Kasa i sumy do dyspozycji:					Kapitał zakładowy	20 000 000,—			
a) gotowizna	1 870 050,76				Fundusz amortyzacyjny nieruchomości	1 124 193,76			
b) pozostałości w bankach emisyjnych	2 106 436,67				Wkłady:				
c) pozostałości do natychmiastowej dyspozycji na rach. w P. K. O. i bankach państwowych	3 714 772,71		7 691 260,14		a) na książeczki	14 043 260,38			
Bilety skarbowe			3 346 718,75		b) inne natychm. płatne	20 344 847,15			
Waluty zagraniczne:					c) inne płatne za wypow. i term.	20 810 162,02		56 884 565,48	
a) monety złote	7 260,40				d) terminowe spółdzielni	1 686 295,93			
b) inne monety, banknoty czek i przekazy	76 990,26		84 250,66		Rachunki bieżące			22 336 391,12	
Papiery wartościowe					Różne natychmiast płatne zobowiązania.			477 071,—	
a) papiery państwowe	1 048 742,26				Banki krajowe:				
b) listy zastawne i oblig.	13 090 390,04				a) nostro	7 967 200,09			
c) akcje	1 371 420,96				b) loro	5 479 019,30		13 446 219,39	
d) kupony	1 269,14		15 511 822,40		Banki zagraniczne:				
Bank Akceptacyjny - za należne oblig.			11 562 501,07		a) nostro	4 906,63			
Udziały konsorcjalne			2 581 340,30		b) loro	759 141,57		764 048,20	
Banki krajowe:					Redyskonto weksli			24 947 947,58	
a) nostro.	856 412,83				Zastaw walorów			2 173,—	
b) loro	3 293 211,32		4 149 624,15		Wierzyciele hipoteczni			522 769,34	
Banki zagraniczne:					Sumy przechodnie			6 948 450,52	
a) nostro.	672 437,43				Antycypowane procenty			249 020,70	
b) loro	63,90		672 501,33		Zyski:				
Dyskonto			45 768 286,15		a) z lat ubiegłych	29 632,71			
Protesty			2 124 749,18		b) za 1937 rok	379 007,68		408 640,39	
Kredyty w rachunkach bieżących:									
a) zabezpieczone	23 132 679,97								
b) niezabezpieczone	1 153 823,47								
c) rach. bież. ze spółdzielni.	4 315 371,70		28 601 875,14						
Pożyczki terminowe									
(w tym układy za pośred. Banku Akceptacyjnego zł 789 075,41)			2 522 366,10						
Ruchomości			522 480,04						
Nieruchomości			17 478 526,06						
Sumy przechodnie			5 493 189,01						
			148 111 490,48						
Dłużnicy z tytułu gwarancyj			9 507 400,82		Zobowiązania z tytułu udziel. gwarancyj			9 507 400,82	
Inkaso			13 163 960,19		Różni za inkaso			13 163 960,19	
			170 782 851,49					170 782 851,49	